

SÄKERHETS DATABLAD

Enligt Kommissionens förordning (EU) nr 453/2010

Utförandedatum:	1998-10-29	Revisionsdatum:	2013-05-23
Tryckdatum:	2013-05-23	Versionsnummer:	6

AVSNITT 1: Namnet på ämnet/beredningen och bolaget/företaget

1.1 Produktbeteckning: Kalkbort

1.2 Relevanta identifierade användningar av ämnet eller blandningen och användningar som det avråds från

Användningsområden: Kalkborttagningsmedel
 Avrådning av användning till: Använd ej på kalksten

1.3 Närmare upplysningar om den som tillhandahåller säkerhetsdatablad

Leverantör: KEMGROSSISTEN
 Ellipsvägen 5
 141 75 Kungens Kurva
 Tel: 08-770 42 00
 E-post: info@kemgrossisten.se
 E-post (ansvarig för säkerhetsdatablad):
peter@kemgrossisten.se

1.4 Telefonnummer för nödsituationer

I nödsituation ring 112 och begär giftinformation!

AVSNITT 2: Farliga egenskaper

2.1 Klassificering av ämnet eller blandningen

KLASSIFICERING:	C, Frätande
RISKFRAS(ER):	34 Frätande
FYSIKALISKA-KEMISKA EFFEKTERNA:	Produkten är ej brandfarlig eller oxiderande pH = <1. Produkten är sur.
HÄLSO- OCH MILJÖEFFEKTERNA:	HÄLSOEFFEKTER: Inandning: Inandning av dimma kan orsaka sveda i näsa och svalg, nysningar, hosta och andningsbesvär. Inandning av höga halter dimma medför risk för lungskada. Hudkontakt: Kan ge frätskador med blåsor och sår. Även viss risk för detta med utspädda lösningar.

	<p>Produkten innehåller ingen parfym.</p> <p>Ögonkontakt: Stänk i ögonen ger smärta och frätsår. Risk för bestående synskada.</p> <p>Förtäring: Förtäring ger allvarlig frätskada med brännande smärta, kräkningar, magsmärtor och eventuellt svår allmänpåverkan (chock) och njurskada. Risk för bestående besvär från ärrläkning av frätskada i matstruben eller magen.</p> <p>MILJÖEFFEKTER: Persistens och nedbrytbarhet: Produktens samtliga tensider är biologiskt lätt nedbrytbara enligt OECD:s normer.</p> <p>Bioackumulering: Råvarorna är vattenlösliga, varför bioackumulering ej är trolig.</p> <p>Produkten och dess ämnen bedöms inte vara PBT och/eller vPvB.</p> <p>De akuta effekterna av produkten är till övervägande del en konsekvens av sänkt pH och därav resulterande skador.</p>
--	--

Produkten har klassats efter Kemikalieinspektionens författningssamling, KIFS 2005:7 och förordningen (EG) nr 1272/2008.
 För mer information angående de fysikaliska-kemiska effekterna och hälso- och miljöeffekterna se avsnitt 9-12 i säkerhetsdatabladet.

2.2 Märkningsuppgifter

FAROSYMBOL(ER):	
FAROKOD(ER):	C
FAROBETECKNING(AR):	Frätande
RISKFRAS(ER):	R34: Frätande
SKYDDSFAS(ER):	<p>S1/2: Förvaras i låst utrymme och oåtkomligt för barn (gäller för konsumentförpackning).</p> <p>S25: Undvik kontakt med ögonen</p> <p>S26: Vid kontakt med ögonen, spola genast med mycket vatten och kontakta läkare.</p> <p>S36/37/39: Använd lämpliga skyddskläder, skyddshandskar samt skyddsglasögon eller ansiktsskydd.</p> <p>S45: Vid olycksfall, illamående eller annan påverkan, kontakta omedelbart läkare. Visa om möjligt etiketten.</p>

2.3 Andra faror

Produkten klassas inte som PBT eller vPvB.

AVSNITT 3: Sammansättning/information om beståndsdelar

3.2 Blandningar

Ämne	EG-nr	CAS-nr	REG-nr	Halt (%)	Farobeteckning/Farokoder/ R-fraser (67/548/EEG)	Faroklass och kategorikoder/Faroangivelser (EG nr 1272/2008)
Vatten	231-791-2	7732-18-5	Ingen info	>30	Ej klassificerad	Ej klassificerad
Fosforsyra	231-633-2	7664-38-2	Ingen info	15-<25	Frätande / C / R34	Skin Corr. 1B / H314
Saltsyra	231-595-7	7647-01-0	Ingen info	<5	Frätande,Irriterande / C,Xi / R34-37	Met. Corr. 1 ; Skin Corr. 1B ; STOT SE 3 / H290-314-335
Fettalkoholalkoxilat, polymer	-	-	Ingen info	<5	Irriterande / Xi / R36/38	Eye Irrit. 2 ; Skin Irrit. 2 / H319- 315
2-butyn-1,4-diol	203-788-6	110-65-6	Ingen info	<0,5	Frätande,Giftig / C,T / R21- 23/25-34-43-48/22	Ingen info

Förklaring till Faroangivelserna och R-fraserna finns angivna i avsnitt 16.

AVSNITT 4: Åtgärder vid första hjälpen

4.1 Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen

Inandning:	Frisk luft. Skölj mun och näsa med vatten. Vid kvarstående besvär kontakta läkare.
Hudkontakt:	Skölj genast med mycket vatten. Tag genast av nedstänkta kläder. Kontakta läkare om besvär kvarstår.
Ögonkontakt:	Spola genast med mycket vatten i minst 15 minuter med tempererat vatten. Kontakta omedelbart läkare. Om möjligt, fortsatt spolningen med vatten under transporten till läkare.
Förtäring:	Ge genast ett par glas mjölk eller vatten till personen som fått i sig produkten, om den skadade är vid fullt medvetande. Framkalla EJ kräkning. Till sjukhus för kontroll.

Personer som ger första hjälpen behöver ej använda speciell skyddsutrustning.

4.2 De viktigaste symptomen och effekterna, både akuta och fördröjda

	AKUTA	FÖRDRÖJDA
INANDNING:	Inandning av dimma kan orsaka sveda i näsa och svalg, nysningar, hosta och andningsbesvär. Inandning av höga halter dimma medför risk för lungskada.	Risk för lungskada vid höga halter.
HUDKONTAKT:	Kan ge frätskador med blåsor och sår. Även viss risk för detta med utspädda lösningar.	Produkten kan först kännas hal och senare kommer sveda, blåsbildning och frätskador.
ÖGONKONTAKT:	Stänk i ögonen ger smärta och frätsår. Risk för bestående synskada.	Risk för bestående synskada.
FÖRTÄRING:	Förtäring ger allvarlig frätskada med brännande smärta, kräkningar, magsmärtor och eventuellt svår allmänpåverkan (chock) och njurskada. Risk för bestående besvär från ärrläkning av frätskada i matstrupen eller magen.	Risk för bestående besvär från ärrläkning av frätskada i matstrupen eller magen.

4.3 Angivande av omedelbar medicinsk behandling och särskild behandling som eventuellt krävs

Medicinsk behandling behövs omedelbart efter förtäring, ögon- och/eller hudkontakt.

AVSNITT 5: Brandbekämpningsåtgärder

5.1 Släckmedel

LÄMPLIGA SLÄCKMEDEL:	Skum, pulver eller koldioxid.
OLÄMPLIGA SLÄCKMEDEL	Risk för frätande stänk om vatten används.

5.2 Särskilda faror som ämnet eller blandningen kan medföra

Vid kontakt med metaller bildas vätgas, som kan bilda explosiva blandningar med luft. Vid brand kan det bildas hälsoskadliga ångor.

5.3 Råd till brandbekämpningspersonal

Flytta behållare från brandplatsen. Produkten är ej brandfarlig. Vid kontakt med metaller bildas vätgas, som kan bilda explosiva blandningar med luft. Använd andningsskydd.

AVSNITT 6: Åtgärder vid oavsiktliga utsläpp

6.1 Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer

För annan personal än räddningspersonal:

LÄMPLIG SKYDDSUTRUSTNING:	Använd skyddsutrustning enligt avsnitt 8.
ÅTGÄRDER VID NÖDSITUATION:	Förhindra att betydande mängder av produkten kommer ut i vattendrag, grundvatten eller i avloppet. Valla in spill med sand, jord eller lämpligt absorberande medel.

För räddningspersonal (skyddsutrustning):

LÄMPLIG SKYDDSUTRUSTNING:	Räddningspersonalen skall använda helmask med dammfilter P2 eller andningsapparat. Skyddshandskar av materialen nitril, butylgummi och polyvinylklorid (kemskydd \geq 8h) skall användas. Tättslutande skyddsglasögon/ansiktsskydd skall även användas. Särskilda skydds- och överdragskläder samt gummistövlar kan behövas. Byxben bör bäras utanpå stövlarna och ärmarna utanpå skyddshandskarna.
OLÄMPLIG SKYDDSUTRUSTNING:	Använd inte skyddshandskar med lågt kemskydd.

6.2 Miljöskyddsåtgärder

Förhindra att betydande mängder av produkten kommer ut i vattendrag, grundvatten eller i avloppet. Valla in spill med sand, jord eller lämpligt absorberande medel. Om produkten förorenar floder och sjöar eller avlopp informera berörda myndigheter.

6.3 Metoder och material för inneslutning och sanering

INNESLUTNING:	Valla in spill med sand, jord eller lämpligt absorberande medel.
SANERING:	Spill samlas upp och avlägsnas från platsen och placeras i lämpliga, märkta, avfallskärl. Produkten skall tas om hand som farligt avfall. Litet spill sköljs bort med rikliga mängder vatten. Se upp för hala ytor.

6.4 Hänvisning till andra avsnitt

Hänvisning till avsnitt 8 för skyddsutrustning och till avsnitt 13 för avfallshanteringen.

AVSNITT 7: Hantering och lagring

7.1 Försiktighetsmått för säker hantering

Produkten skall lagras i tillslutna originalbehållare. Förvaras oåtkomligt för barn. Blanda ej med andra kemikalier, som exempelvis baser.

Undvik spill, hud- och ögonkontakt. Använd alltid skyddsutrustning. Nöddusch och ögondusch skall finnas på arbetsplatsen. Beakta allmänna hygienåtgärder vid kontakt med kemiska ämnen.

7.2 Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet

Produkten är ej brandfarlig. Vid kontakt med metaller bildas vätgas, som kan bilda explosiva blandningar med luft. Den skall lagras i tillslutna originalbehållare. Blanda ej med andra kemikalier. Lagra inte i tankar/kärl gjorda i material (t ex aluminium) som kan angripas av sura substanser. Förvaras frostfritt.

7.3 Specifik slutanvändning

Kalkborttagningsmedel.

AVSNITT 8: Begränsning av exponeringen/personligt skydd

8.1 Kontrollparametrar

HYGIENISKT GRÄNSVÄRDE: (enligt AFS 2005:17)	Fosforsyra: 1 mg/m ³ (takgränsvärde) Fosforsyra: 3 mg/m ³ (korttidsvärde) Saltsyra: 5 ppm, 8 mg/m ³ (takgränsvärde)
---	--

8.2 Begränsning av exponeringen

ÖGONSKYDD/ANSIKTSKYDD:	Använd tättslutande skyddsglasögon/ansiktsskydd
HUDSKYDD:	Handskydd: Skyddshandskar av materialen nitrilgummi, butylgummi och polyvinylklorid (kemskydd≥8h) skall användas. Annat skydd: Skyddskläder
ANDNINGSSKYDD:	Använd andningsskydd med partikelfilter P2.
TEKNISKA KONTROLLÅTGÄRDER:	Använd god allmänventilation. Skyddsutrustning skall finnas tillgängligt.
TERMISK FARA:	Produkten är ej brandfarlig. Vid kontakt med metaller bildas vätgas, som kan bilda explosiva blandningar med luft. Vid brand kan det bildas hälsoskadliga ångor. Använd andningsskydd.

För att begränsa miljöexponeringen av produkten skall produkten lämnas för omhändertagande eller destruktion enligt lokala bestämmelser.

AVSNITT 9: Fysikaliska och kemiska egenskaper

9.1 Information om grundläggande fysikaliska och kemiska egenskaper

UTSEENDE:	Lättflytande, klar, färglös till svagt gul
LUKT:	Svag lukt
LUKTTRÖSKEL:	Ej analyserats
pH-VÄRDE:	<1 (koncentrerad)
SMÄLTPUNKT/FRYSPUNKT:	Ej analyserats
INITIAL KOKPUNKT OCH KOKPUNKTSINTERVALL:	Kokpunkt: c:a 100 °C
FLAMPUNKT:	Ej analyserats
AVDUNSTNINGSHASTIGHET:	Ej analyserats
BRANDFARLIGHET (fast form, gas):	Produkten är ej brandfarlig
ÖVRE/UNDRE BRÄNNBARHETSGRÄNS ELLER EXPLOSIONSGRÄNS:	Produkten är ej brandfarlig
ÅNGTRYCK:	Ej analyserats
RELATIV DENSITET:	c:a 1130 kg/m ³
LÖSLIGHET:	Lättlöslig
FÖRDELNINGSKOEFFICIENT: n-oktanol/vatten	Ej analyserats
SJÄLVANTÄNDNINGSTEMPERATUR:	Produkten är inte självantändningsbar
SÖNDERFALLSTEMPERATUR:	Ej analyserats
VISKOSITET:	Ej analyserats
EXPLOSIVA EGENSKAPER:	Produkten är ej brandfarlig.
OXIDERANDE EGENSKAPER:	Produkten har inga oxiderande egenskaper

9.2 Annan information

Ingen annan information att tillägga.

AVSNITT 10: Stabilitet och reaktivitet

10.1 Reaktivitet

Produkten innehåller fosforsyra och saltsyra som reagerar häftigt med andra kemikalier, som exempelvis baser.

10.2 Kemisk stabilitet

Stabil under normala förhållanden och temperaturer.

10.3 Risken för farliga reaktioner

Undvik starka baser och oxidationsmedel. Vid kontakt med metaller bildas vätgas, som kan bilda explosiva blandningar med luft.

10.4 Förhållanden som skall undvikas

Vid kontakt med metaller bildas vätgas, som kan bilda explosiva blandningar med luft. Undvik att blanda med kemikalier, som baser.

10.5 Oförenliga material

Vid kontakt med metaller bildas vätgas, som kan bilda explosiva blandningar med luft. Undvik att blanda med kemikalier, som baser.

10.6 Farliga sönderdelningsprodukter

Vid brand kan det bildas hälsoskadliga ångor.

AVSNITT 11: Toxikologisk information

11.1 Information om de toxikologiska effekterna

Det finns inga toxikologiska data på produkten som sådan.

AKUT TOXCITET (enskilda råvaror):	LD50(fosforsyra): 1530 mg/kg (oralt, råtta) LD50(saltsyra): >5010 mg/kg (hud, kanin) LC50(Fettalkoholalkoxilat, polymer): >2000 mg/kg (oralt, råtta) LD50(2-butyn-1,4-diol): >50-200 mg/kg (oralt, råtta) LD50(2-butyn-1,4-diol): 400-2.000 mg/kg (dermalt, råtta)
IRRITATION:	Produkten är klassad som frätande och kan medföra irritation av näsa och svalg vid inandning.
FRÄTANDE EFFEKT:	Produkten är klassad som frätande, vilket bidrar till frätskador vid hud- och ögonkontakt, samt vid förtäring.
SENSIBILISERING:	Produkten innehåller 2-butyn-1,4-diol som kan ge allergi vid hudkontakt.
TOXCITET VID UPPREPAD DOSERING:	Kan vid ständig hantering uppstå risk för hudallergi.
CANCEROGENITET:	Produkten innehåller inga cancerogena ämnen.
MUTAGENITET:	Produkten innehåller inga mutagena ämnen.
REPRODUKTIONSTOXCITET:	Produkten innehåller inga reproduktionstoxiska ämnen.

Toxiska effekter:

INANDNING:	Inandning av dimma kan orsaka sveda i näsa och svalg, nysningar, hosta och andningsbesvär. Inandning av höga halter dimma medför risk för lungskada.
HUDKONTAKT:	Kan ge frätskador med blåsor och sår. Även viss risk för detta med utspädda lösningar.
ÖGONKONTAKT:	Stänk i ögonen ger smärta och frätsår. Risk för bestående synskada.
FÖRTÄRING:	Förtäring ger allvarlig frätskada med brännande smärta, kräkningar, magsmärtor och eventuellt svår allmänpåverkan (chock) och njurskada. Risk för bestående besvär från ärrläkning av frätskada i matstrupen eller magen.

AVSNITT 12: Ekologisk information

12.1 Toxicitet

Det finns inga ekotoxikologiska data på produkten som sådan.

AKVATISK TOXCITET (enskilda råvaror):	LC100(fosforsyra): 78 mg/l (fisk: L. macrochirus) LC50(96h)(fosforsyra): 138 mg/l (fisk: Gambusia affinis) LOEC(fosforsyra): 59 mg/l (plankton: Daphnia) LC50(96h)(saltsyra): 7,45 mg/l (Oncorhynchus mykiss) LC50(96h)(saltsyra): 24,6 mg/l (Lepomis macrochirus) EC50(48h)(saltsyra): 0,492 mg/l (Daphnia magna) EC50(72h)(saltsyra): 0,78 mg/l (Pseudokirchneriella subcapitata) LC50(48h)(Fettalkoholalkoxilat, polymer): 1-10 mg/l (Leuciscus idus) EC50(48h)(Fettalkoholalkoxilat, polymer): 1-10 mg/l (Akvatiska invertebrater) LC0(Fettalkoholalkoxilat, polymer): 1-10 mg/l (Akvatiska invertebrater) LC50(96h)(2-butyn-1,4-diol): 10-100 mg/l (Leuciscus idus) EC50(48h)(2-butyn-1,4-diol): 10-100 mg/l (Akvatiska invertebrater)
--	--

EC50(72h)(2-butyn-1,4-diol): >100 mg/l (Vattenväxter)

12.2 Persistens och nedbrytbarhet

PERSISTENS OCH NEDBRYTBARHET (enskilda råvaror):	<p>Fosforsyra: Protolyseras i vatten till H^+ och $H_2PO_4^-$, vidare till H^+ och HPO_4^{2-} samt till H^+ och PO_4^{3-}. Kriterier för biologisk nedbrytbarhet är ej tillämpbara på oorganiska föreningar.</p> <p>Saltsyra: Oorganisk produkt är inte elimineringsbar ur vatten genom biologiska reningsprocesser.</p> <p>Fettalkoholalkoxilat, polymer: Lätt biologiskt nedbrytbar.</p> <p>2-butyn-1,4-diol: > 80 % DOC reduktion (OECD 301E; 84/449/EEG, C.3) Lätt biologiskt nedbrytbar.</p>
---	--

12.3 Bioackumuleringsförmåga

BIOACKUMULERINGSFÖRMÅGA (enskilda råvaror):	<p>Fosforsyra: Bioackumuleras ej i vattenmiljö.</p> <p>Saltsyra: Bioackumuleras ej. $\log Pow < 1$</p> <p>Fettalkoholalkoxilat, polymer: Bioackumuleras ej.</p>
--	--

12.4 Rörlighet i jord

RÖRLIGHET I JORD (enskilda råvaror):	<p>Saltsyra: Förväntas ej adsorberas av jord.</p> <p>Fettalkoholalkoxilat, polymer: Avdunstar ej in i atmosfären från vattenytan. Adsorption till fast mark är möjligt.</p>
---	---

12.5 Resultat av PBT- och vPvB-bedömning

Produkten och dess ämnen bedöms inte vara PBT och/eller vPvB.

12.6 Andra skadliga effekter

PRODUKTEN:	De akuta effekterna av produkten är till övervägande del en konsekvens av sänkt pH och därav resulterande skador.
ENSKILDA RÅVAROR:	<p>Fosforsyra: Skadligt för vattenorganismer. Redan låga koncentrationer och kortvarig exponering kan orsaka dödlighet eller förgiftning av fisk och andra vattenorganismer. Tillgängliga miljödata tyder dock på att endast större lokala utsläpp kan utgöra en risk.</p> <p>Saltsyra: Kan påverka pH i vattenmiljö med risk för skadliga verkningar på</p>

vattenlevande organismer.

AVSNITT 13: Avfallshantering

Lämna för omhändertagande eller destruktion enligt lokala bestämmelser.

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

Produkten är klassad som farligt avfall enligt avfallsförordningen (2001:1063). Särskild avfallshantering krävs enligt lokala regler. Förhindra att produkten kommer ut i vattendrag, grundvatten eller i avloppet. Vid hantering av avfall ska det tas hänsyn till de säkerhetsåtgärder som gäller för hantering av produkten. Kontakta ansvarig för avfallshantering. Avfallskoden fastställs i samråd med den regionala avfallsmottagaren. Förorenad förpackningen hanteras som produkten.

AVSNITT 14: Transportinformation

14.1 UN-nummer

UN 3264

14.2 Officiell transportbenämning

FRÄTANDE SUR OORGANISK VÄTSKA N.O.S (FOSFORSYRA)

CORROSIVE LIQUID ACIDIC INORGANIC N.O.S (PHOSPHORIC ACID)

14.3 Faroklass för transport

Klass: 8

14.4 Förpackningsgrupp

Förpackningsgrupp: III

14.5 Miljöfaror

Produkten klassas inte som miljöfarlig.

14.6 Särskilda försiktighetsåtgärder

Produkten är klassad som frätande och skall hanteras som sådan. Följ skyddsangivelser och medföljande transportkort vid hantering av produkten.

14.7 Bulktransport enligt bilaga II till MARPOL 73/78 och IBC-koden

Last är inte avsedd för bulktransport.

14.8 Tunnelrestriktionskod

E

AVSNITT 15: Gällande föreskrifter

15.1 Föreskrifter/lagstiftning om ämnet eller blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG, med ändringar. Ansvar för att hantera risker med ämnen bör åligga de fysiska eller juridiska personer som tillverkar, importerar eller använder dessa ämnen, eller som släpper ut dem på marknaden. Information om tillämpningen av denna förordning skall genomgå av alla ovannämnda. Kunden skall följa de anvisningar som följs med säkerhetsdatabladet, som tillverkaren och användaren av dessa ämnen tagit fram för att bedöma riskerna.

Kemikalieinspektionens föreskrifter KIFS 2005:7 om klassificering och märkning av kemiska produkter samt förordningen (EG) nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av kemiska ämnen och blandningar (CLP). Kunden skall följa säkerhetsdatabladets klassificering och märkning vid hantering av produkten.

15.2 Kemikaliesäkerhetsbedömning

Ingen kemikaliesäkerhetsrapport har gjorts för produkten.

AVSNITT 16: Annan information

Säkerhetsdatabladet från 2011-04-11 för produkten Kalkbort har ändrats i följande punkter: 1,3,11,12,13,16 , med alla dess underrubriker.

Informationen i detta säkerhetsdatablad har tagits från de specifika råvarornas säkerhetsdatablad.

Produkten har klassats efter Kemikalieinspektionens författningssamling, KIFS 2005:7 och förordningen (EG) nr 1272/2008.

Förklaring av färoangivelser och R-fraser från avsnitt 3.2:

FAROANGIVELSER:	H290: Kan vara korrosivt för metall H314: Orsakar allvarliga frätskador på hud och ögon H315: Irriterar huden H319: Orsakar allvarlig ögonirritation H335: Kan orsaka irritation i luftvägarna
RISKFRAS(ER):	R21: Farligt vid hudkontakt R23/25: Giftigt vid inandning och förtäring R34: Frätande R36/38: Irriterar ögonen och huden R37: Irriterar andningsorganen R43: Kan ge allergi vid hudkontakt R48/22: Farligt: risk för allvarliga hälsoskador vid långvarig exponering genom förtäring